

Številka: 007-67/2016/4

Datum: 16.11.2016

**Ministrstvo za okolje in prostor
Sekretariat generalnega sekretarja**

Zadeva: Mnenje IP k osnutku predloga Zakona o spremembah in dopolnitvah Stanovanjskega zakona (EVA: 2016-2550-0113)

Zveza: vaš dopis z dne 15. 11. 2016 in priloženo gradivo

Spoštovani,

Informacijski pooblaščenec (v nadaljevanju IP) je dne 15. 11. 2016 prejel osnutek predloga Zakona o spremembah in dopolnitvah Stanovanjskega zakona (EVA: 2016-2550-0113). Kot ugotavljamo, se na področje varstva osebnih podatkov nanaša zgolj nov 1.a člen Stanovanjskega zakona, ki naj bi določal pooblastila občin, javnega stanovanjskega sklada in neprofitnih stanovanjskih organizacij, ki zagotavljajo stanovanjske enote glede obdelave osebnih podatkov o najemnikih in drugih udeležencih teh postopkov iz centralne zbirke podatkov, ki je vzpostavljena z Zakonom o uveljavljanju pravic iz javnih sredstev (v nadaljevanju ZUJPS), v katero pa imajo vpogled le CSD in MDDSZ, ne pa tudi občine oziroma stanovanjski skladi. Predlagani člen naj bi omogočal brezplačno pridobivanje in uporabljanje osebnih podatkov iz te centralne zbirke podatkov glede ugotavljanja dohodkov gospodinjstva in drugega premoženja. V nadaljevanju vam na podlagi 48. člena Zakona o varstvu osebnih podatkov (Ur. l. RS, št. 86/04, 113/05, 51/07 in 67/07, v nadaljevanju ZVOP-1) posredujemo mnenje IP z vidika varstva osebnih podatkov.

Uvodoma ugotavljamo, da predlagani nov člen v bistvenem delu ni bil dopolnjen glede na že podano mnenje IP z dne 26. 8. 2016, v katerem smo opozorili, da mora pri vsakem zakonskem urejanju zbiranja in obdelave osebnih podatkov predlagatelj zakona dosledno spoštovati zahteve 38. člena Ustave RS glede tega, da mora biti zbiranje, obdelovanje, namen uporabe, nadzor in varstvo tajnosti osebnih podatkov določeno z zakonom. To pomeni v konkretnem primeru predvsem, da mora zakon določati jasno, dovolj določno in ne preohlapno nabor osebnih podatkov, ki naj bi se zbirali in nadalje obdelovali ter namene, za katere naj bi se osebni podatki zbirali. Prav tako to pomeni tudi, da mora v primeru povezovanja zbirk ali elektronskega dostopa do drugih zbirk osebnih podatkov zakon določati, za katere namene, do katerih podatkov naj bi določen uporabnik ali drug upravljavec dostopal in v primeru povezovanja tudi na podlagi katerega povezovalnega znaka. Podrobneje področje povezovanja zbirk osebnih podatkov ureja ZVOP-1 v členih 84-86.

Besedilo predlaganega člena ureja dva vidika zbiranja in obdelave osebnih podatkov za namene zagotavljanja stanovanjskih enot v najem. Najprej zelo široko ureja samo pooblastilo za zbiranje osebnih podatkov (ne določa, katerih osebnih podatkov) v zvezi s tem, v nadaljevanju pa ureja (za občine, javni stanovanjski sklad in vse neprofitne stanovanjske organizacije) pooblastilo za dostopanje in uporabo (ni povsem jasno, ali naj bi šlo za povezovanje teh zbirk) do centralne zbirke podatkov vzpostavljene po zakonu, ki ureja uveljavljanje pravic iz javnih sredstev, za namen ugotavljanja dohodkov gospodinjstva in drugega premoženja.

Konkretno naj bi se dopolnjen predlagani člen glasil:

»1. a člen

(obdelava osebnih podatkov)

Občina, javni stanovanjski sklad ali neprofitna stanovanjska organizacija, ki zagotavlja stanovanjske enote, z dodeljevanjem in preverjanjem tekom trajanja najemnega razmerja obdelujejo osebne podatke o najemnikih in drugih udeležencih teh postopkov ter v ta namen glede ugotavljanja dohodkov

gospodinjstva in drugega premoženja brezplačno pridobivajo in uporabljajo centralno zbirko podatkov, vzpostavljeno po zakonu, ki ureja uveljavljanje pravic iz javnih sredstev.»

V zvezi s tem IP ponovno opozarja, da:

- v zvezi z zbirko/zbirkami, ki naj bi jih po tem členu nedvomno vodil/i občine, javni stanovanjski sklad in neprofitne stanovanjske organizacije še vedno ni določeno, **ali naj bi šlo za eno nacionalno zbirko**, v katero bi posamezni navedeni izvajalci programov vnašali podatke, **ali naj bi vsak vodil samostojno zbirko, katere osebne podatke naj bi vsebovale te zbirke in kdo so upravljavci teh zbirk;**
- zvezi z naborom osebnih podatkov je treba določiti tudi, iz katerih zbirk, katerih upravljavcev naj bi se pridobivali konkretni posamezni (jasno določeni) osebni podatki oz. ali bi se te podatke pridobivali zgolj od najemnikov.
- Enako velja za pooblastilo glede uporabe centralne zbirke podatkov vzpostavljene po zakonu, ki ureja uveljavljanje pravic iz javnih sredstev – zgolj pojem uporaba centralne zbirke podatkov je preširok.

Upoštevajoč popolno ohlapnost kriterijev za dodeljevanje neprofitnih stanovanj po Stanovanjskem zakonu (87. in 88. člen) je nabor teh podatkov lahko zelo različen. Edino jasna zakonska zamejitev in poenotenje teh zbirk v bistvenem delu pa bi pomenila ustrezno zakonsko ureditev navedene problematike glede na težave, ki jih navajate.

V zvezi s tem se IP zato še vedno sprašuje o dejanski potrebnosti dostopanja in obsegu oziroma naboru osebnih podatkov, do katerih naj bi se dostopalo. V kolikor pa je mišljeno povezovanje, je ta pomislek še toliko bolj na mestu. Po mnenju IP bi namreč zelo verjetno za namene obravnave vlog zadoščal zgolj podatek o obstoju določene pravice ali npr. višini neto dohodka na družinskega člana ipd..

Nikjer ne opredeljujete, zakaj ne bi mogli v okviru sprememb SZ-1 področja urediti na način, da bi jasno opredelili, na kakšen način oziroma s katerimi dokazili se ugotavlja upravičenost do neprofitne najemnine oziroma, na podlagi katerih podatkov se to ugotavlja. Z vidika poseganja v pravice posameznika do zasebnosti namreč nikakor ne more biti dopustno, da bi se zgolj zaradi poenostavitve postopka, brez ustreznih premislekov tako širil dostop vseh navedenih organizacij do celotnega sistema informacijskega sistema po ZUPJS. Sistem je bil namreč vzpostavljen za določen namen in kot izhaja iz vaših navedb, bi najverjetneje za odločanje o pravici do neprofitne najemnine navedene organizacije potrebovale zgolj podatek o npr. neto dohodku na člana za npr. preteklo leto, nikakor pa ne vseh ostalih podatkov, ki so v sistemu. Ob tem ne gre zanemariti dejstva, da najverjetneje posamezniki, ki uveljavljajo pravico do neprofitne najemnine oz. stanovanja uveljavljajo tudi posamezne pravice po ZUJPS, zato je zanje po ZUJPS navedeni podatek zelo verjetno v sistemu. Enako pa bi lahko npr. CSD na podlagi zahteve posameznika izdalo za namen vloge potrdilo o tem.

V skladu z navedenim ponovno predlagamo, da opravite navedene premisleke in besedilo predloga sprememb zakona v skladu s tem ustrezno dopolnite ter smo na voljo za morebitna dodatna pojasnila.

S spoštovanjem,

Mojca Prelesnik, univ.dipl.prav.,
Informacijska pooblaščenka

Pripravila:
Alenka Jerše,
namestnica informacijske pooblaščenke